

Paskaidrojuma raksts pie Ērgļu novada pašvaldības 2019.gada budžeta

Ērgļu novada teritorija atrodas Latvijas Republikas centrālajā daļā, un tā ir viena no Vidzemes plānošanas reģiona pašvaldībām. Ērgļu novads izveidots, apvienojoties Ērgļu, Sausnējas un Jumurdas pagastam, 2006. gadā.

Novada administratīvā teritorija ir 379,5 km² liela.

Saskaņā ar Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes datiem uz 31.12.2018., kopējais iedzīvotāju skaits Ērgļu novadā bija 2907 iedzīvotāji, t.sk. 318 bērni līdz 15 gadu vecumam. Darbspējīgo iedzīvotāju skaits novadā – 1830. Laika periodā no 01.01.2018. līdz 01.12.2018. dzīvesvietu Ērgļu novadā deklarējuši 15 (piecpadsmit) 2018.gadā dzimušie bērni.

Reģistrēto bezdarbnieku skaits Ērgļu novadā, pēc Nodarbinātības valsts aģentūras datiem uz 2018. gada 31. decembri, ir 123 cilvēki. Bezdarbnieku skaits sadalījumā pa dzimumiem ir šāds – 69 sievietes un 28 vīrieši. Bezdarba līmenis Ērgļu novadā ir 7,6 %, kas ir augstāks nekā vidēji Vidzemes reģionā (4,9 %), kā arī nekā valstī kopumā (5,0 %).

2018. gadā Ērgļu novadā strādājošo vidējā darba samaksa ir 649 EUR, Latvijā vidējā darba samaksa ir 1004 EUR, kas ir par 35 % lielāka kā Ērgļu novadā.

Ērgļu novadā reģistrēti 273 uzņēmumi, no tiem aktīvo komersantu skaits – 233 (Lursoft dati uz 2018. gada decembri). Galvenās pārstāvētās uzņēmējdarbības jomas ir lauksaimniecība, tirdzniecība, būvniecība, kokapstrāde, pārtikas pārstrāde/ražošana, viesmīlības/tūrisma un citi pakalpojumi.

Pašvaldības darbības finansiālo pamatu veido budžets, kas ir svarīgākais instruments pašvaldības autonomo funkciju izpildes nodrošināšanai, ekonomisko un sociālo vajadzību sabalansēšanai, kā arī pašvaldības teritorijas ilgtermiņa attīstībai saskaņā ar “Ērgļu novada Ilgstpējīgas attīstības stratēģiju 2013.- 2037.gadam”. Pašvaldības ekonomisko attīstību un finanses ietekmē kopīgā situācija ekonomiskajā un sociālajā jomā valstī.

Pašvaldības budžets sastāv no pamatbudžeta un speciālā budžeta (neieskaitot ziedojumus un dāvinājumus), un tas ir sastādīts saskaņā ar Latvijas Republikas likumiem „Par budžetu un finanšu vadību”, „Par pašvaldību budžetiem”, „Par valsts budžetu 2019.gadam”.

PAMATBUDŽETA IEŅĒMUMI

2019.gada pamatbudžeta ieņēmumi plānoti EUR 3 557 747.

Pašvaldības pamatbudžeta ieņēmumus veido *nodokļu ieņēmumi* – iedzīvotāju ienākuma nodoklis, nekustamā īpašuma nodokļi; *nenodokļu ieņēmumi* – valsts un pašvaldību nodevas, naudas sodi un sankcijas, ieņēmumi no depozītiem un kontu atlikumiem un citi nenodokļu ieņēmumi; *transfertu ieņēmumi* (maksājumi) no valsts un pašvaldību budžetiem un *budžeta iestāžu ieņēmumi*.

Nodokļu ieņēmumi. Ieņēmumi no nodokļiem plānoti EUR 1 531 151, jeb 43% no ieņēmumu kopapjoma, kas ir par 3% mazāk, nekā 2018.gada budžeta plānā.

Lielākais īpatsvars nodokļu ieņēmumos ir iedzīvotāju ienākuma nodoklim (89%), nekustamā īpašuma nodokļi sastāda pārējos 11%. Ieņēmumi no iedzīvotāju ienākuma nodokļa plānoti EUR 1 358 150 jeb par 3% mazāk, kā 2018.gada budžeta plānā, un sastāda 38% no ieņēmumu kopapjoma.

Ieņēmumi no nekustamā īpašuma nodokļiem plānoti EUR 173 001 jeb par 2% vairāk, kā 2018.gada plānotajā budžetā.

Nenodokļu ieņēmumi. 2019.gada Ērgļu novada budžetā nenodokļu ieņēmumus

plānots iekasēt EUR 102 990 apmērā. Šos ieņēmumus veido valsts un pašvaldību nodevas, naudas sodi un sankcijas un pārējie nenodokļu ieņēmumi (t.sk. finansējums dažādu atsevišķu pasākumu, projektu realizācijai), bet lielāko daļu sastāda ieņēmumi no “Braku” meža pārdošanas EUR 96 000 apmērā.

Transfertu ieņēmumi. Pašvaldības ieņēmumu struktūrā liels īpatsvars ir no valsts budžeta un citu pašvaldību budžetiem saņemtajiem maksājumiem (transfertu ieņēmumiem), tie plānoti EUR 1 458 106, jeb 41% no ieņēmumu kopapjoma.

Šeit ietilpst: Valsts budžeta mērķdotācija pamatizglītības, vispārējās vidējās izglītības, daļējai interešu izglītības programmu pedagogu darba samaksai un valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām un mācību līdzekļu iegādei EUR 248 266, mērķdotācija pašvaldības izglītības iestāžu piecgadīgo un sešgadīgo bērnu apmācības pedagogu darba samaksai un valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām EUR 29 088. Mērķdotācijas pedagogu darba samaksai un valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām, saskaņā ar likumu „Par valsts budžetu 2019.gadam” ieplānotas laika periodam no 2019.gada 1.janvāra līdz 2019.gada 31.augustam.

Saskaņā ar pašvaldības noslēgtajiem līgumiem ar Kultūras ministriju par profesionālās ievirzes mūzikas/mākslas izglītības programmu finansēšanu, ministrija no 2019.gada 1.janvāra līdz 2019.gada 31.augustam piešķir valsts budžeta finansējumu EUR 26 283 pedagogu darba samaksai un valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām, kā arī EUR 4 596 daļējai tautas mākslas kolektīvu vadītāju darba samaksai un valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām.

Sausnējas un Jumurdas feldšerpunktu darbības nodrošināšanai 2019.gadā plānots piešķirt EUR 12 500.

No Nodarbinātības valsts aģentūras plānots saņemt EUR 20 760 bezdarbnieku un skolēnu (vasaras brīvlaikā) darba samaksas daļējai nodrošināšanai.

Pašvaldība ģimenes atbalsta centram „Zīļuks” 2019.gadā saņems valsts budžeta dotāciju par bērnumamos līdz 1998.gada 1.janvārim ievietotajiem bērniem EUR 8 544 (par vienu bērnu).

Asistenta pakalpojumu nodrošināšanai - EUR15 000.

1.-4. klašu ēdināšanai - EUR 16 200.

EP vēlēšanu nodrošināšanai – EUR 7 448.

Valsts vienotā klientu apkalpošanas centra darbībai – EUR 7065.

Ērgļu vidusskolas realizēto ES projektu īstenošanai plānots saņemt EUR 12 018.

Dotāciju no pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fonda plānots saņemt EUR 711 109 apmērā (kopā ar 2018.gada atlikumu), kas sastāda 20% no ieņēmumu kopapjoma.

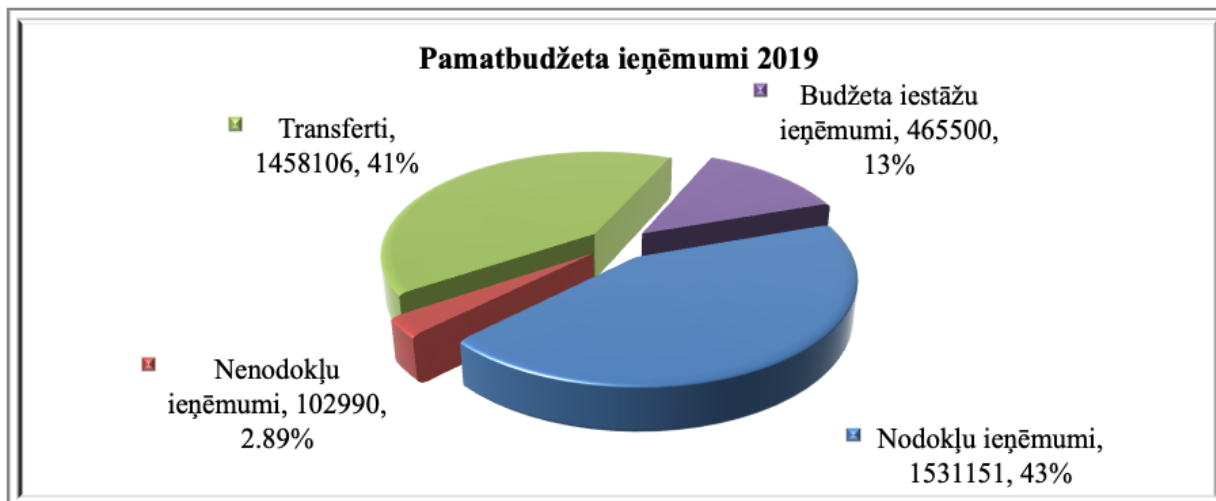
Speciālā dotācija no valsts budžeta 2019.gadā plānota EUR 33 544 apmērā.

Ieņēmumi pašvaldības budžetā no citām pašvaldībām izglītības funkciju nodrošināšanai (savstarpējie norēķini par citu pašvaldību skolēniem mūsu izglītības iestādēs) un sociālās palīdzības funkciju nodrošināšanai (savstarpējie norēķini no pašvaldībām par sociālās aprūpes centrā ievietotajiem iedzīvotājiem un Ģimenes aprūpes centrā “Zīļuks” ievietotajiem bērniem) EUR 305 000 apmērā.

Budžeta iestāžu ieņēmumi. Budžeta iestāžu ieņēmumi ir ieņēmumi no sniegtajiem maksas pakalpojumiem, telpu nomas un citi pašu ieņēmumi. Tie plānoti EUR 465 500 apmērā, kas ir 13% no kopējiem pamatbudžeta ieņēmumiem.

Šeit ietilpst: darbinieku un vecāku maksa par ēdināšanu pirmsskolas izglītības iestādē „Pienenīte” EUR 10 500, vecāku maksa mūzikas un mākslas skolā un ieņēmumi par skolēnu

ēdināšanu Sausnējas skolā plānoti EUR 4 000, ieņēmumi par zemes nomu, kā arī pārējo nomu un īri - EUR 15 500. Maksa par personu uzturēšanos sociālās aprūpes iestādēs plānota EUR 343 500, ieņēmumi par biļešu realizāciju muzejos un kultūras pasākumos - EUR 2 000, ieņēmumi par dzīvokļu komunālajiem pakalpojumiem (Jumurdas un Sausnējas pagastos) - EUR 9 000. Citi ieņēmumi par maksas pakalpojumiem (veļas mazgāšana, darbinieku ēdināšana sociālās aprūpes centrā un Ērgļu slimnīcas klientu ēdināšana, kopēšana u.c.) plānoti EUR 81 000 apmērā.

PAMATBUDŽETA IZDEVUMI

Ērgļu novada pašvaldības 2019.gada budžeta izdevumu daļa ir plānota saskaņā ar Ērgļu novada attīstības programmā 2013.–2019.gadam noteiktajiem stratēģiskajiem mērķiem, vidēja termiņa prioritātēm, kā arī aktualizēto rīcību un investīciju plānu.

Ērgļu novada pašvaldības pamatbudžeta izdevumi plānoti EUR 4 023 647 apmērā.

Vispārējie valdības dienesti - plānotais finansējums EUR 595 281 apmērā. Šo izdevumu īpatsvars pašvaldības budžetā ir 15%. Šajos izdevumos ietilpst finansējums deputātu komitejām un dažādām komisijām, izpildvaras institūcijām, būvvaldei, centralizētajai grāmatvedībai, kā arī plānotie remontdarbi domes ēkā Ērgļos, Rīgas ielā 10.

Ēkonomiskā darbība – izdevumi Ērgļu būvvaldes darbības nodrošināšanai EUR 23 800 apmērā.

Vides aizsardzība - Latvijas vides aizsardzības fonda finansētā projekta “Ekspluatācijas noteikumu izstrāde Jumurdas ezeram Ērgļu novadā EUR4 986 apmērā.

Pašvaldības teritoriju un mājokļu apsaimniekošana - EUR 518 607. Šo izdevumu īpatsvars pašvaldības budžetā ir 13%. Šajos izdevumos ietilpst finansējums teritoriju attīstībai un apsaimniekošanai, mājokļu attīstībai, ūdensapgādei (Sausnējas un Jumurdas pagastos). Plānotie lielākie darbi:

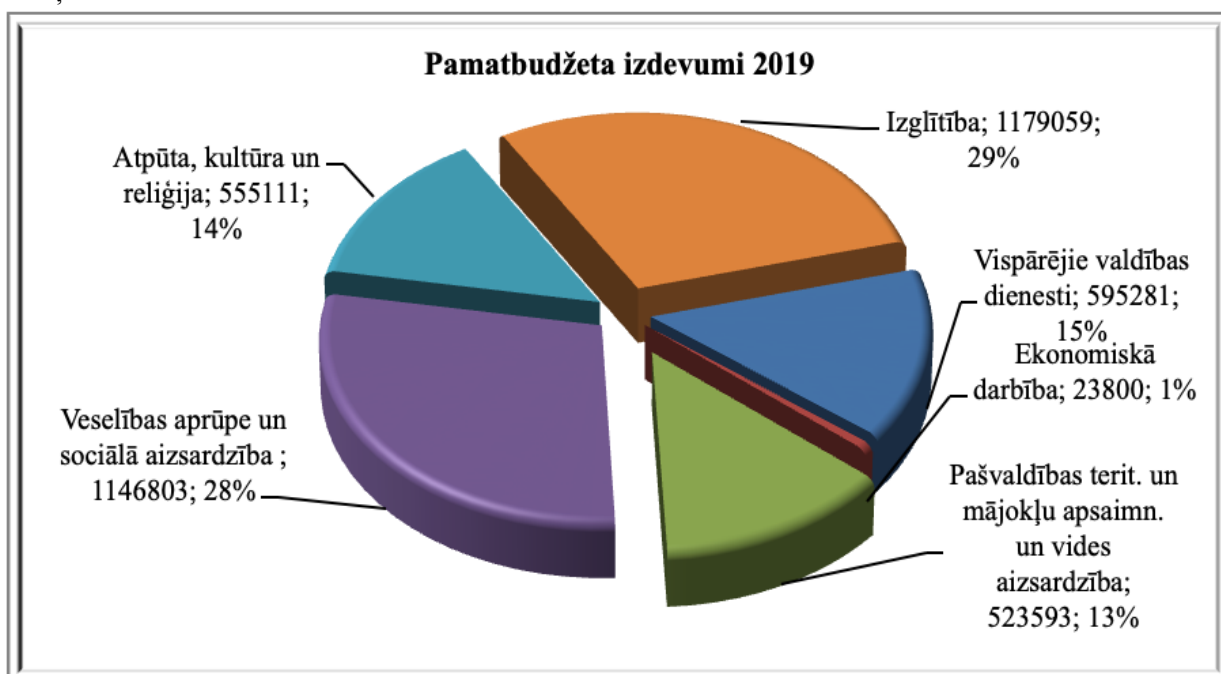
- Kvalitatīva apgaismojuma izveidošana Ērgļos, posmā no Rīgas ielas 46 līdz Piebalgas ielai 1 (ja A/S Latvijas Valsts ceļi realizē Rīgas ielas pārbūvi),
- Pašvaldībai piederošo teritoriju pie Sauleskalna kapiem un Parka ielā 7 labiekārtošana,
- Veicināt cilvēku sportiskās aktivitātes Ērgļos Izveidojot aktīvās atpūtas, āra treniņu un vingrošanas kompleksu Ērgļos Parka ielā 7,
- Uzlabot un veicināt bērnu un jauniešu aktīvo atpūtu papildinot bērnu rotaļu laukuma ar jaunām iekārtām Ērgļos, Parka ielā 7,
- Ērgļu novada pašvaldības dzīvojamā fonda remontdarbi,

- komunālās saimniecības transportlīdzekļu parka atjaunošana
- kanalizācijas sistēmas remonts Jumurdas pagasta "Gaitas"

Veselības aprūpe un sociālā aizsardzība - paredzēti EUR 1 146 803. Šo izdevumu īpatsvars pašvaldības budžeta izdevumu plānā ir 29%. Šie līdzekļi paredzēti ambulatoro ārstniecības iestāžu jeb feldšerpunktu finansēšanai EUR 19 097 apmērā, Ģimenes aprūpes centra „Zīlūks” uzturēšanai paredzēti EUR 101 000, sociālās aprūpes centram (divās ēkās) – EUR 814 452 (plānots ierīkot centrālapkuri un ventilāciju “Kastaņu ēkā), bāriņtiesai – EUR 21 484, sociālajam dienestam (neskaitot pabalstus) – EUR 190 770 apmērā, no tiem dažādos pabalstos plānots izmaksāt 95 000 EUR.

Atpūta, kultūra un reliģija – plānoti izdevumi EUR 555 111 apmērā. Šo izdevumu īpatsvars pašvaldības budžeta izdevumu plānā ir 14%. Līdzekļi paredzēti kultūras un sporta pasākumu organizēšanai, bibliotēku, muzeju, kultūras un saietu namu darbības nodrošināšanai. Lielākie remontdarbi plānoti Ērgļu Saieta namā – skatuves un mākslinieku telpu remonts

Izglītība - plānoti 1 179 059 EUR. Šo izdevumu īpatsvars pašvaldības budžeta izdevumu plānā ir 29%. Līdzekļi paredzēti pirmsskolas izglītības iestāžu, vispārējās izglītības iestāžu, mūzikas un mākslas skolu mācību programmu īstenošanai, dažādu izglītības pasākumu organizēšanai. Ērgļu vidusskolai – EUR 647 013 (no tiem EUR 251 466 pedagogu atalgojumam), Mākslas un mūzikas skolai – EUR 84 536 (no tiem EUR 26 283 pedagogu atalgojumam), pirmsskolas izglītības iestādei „Pienenīte” – EUR 435 492 (no tiem EUR 26 283 pedagogu atalgojumam 5 un 6 gadīgo bērnu apmācībai), šeit plānots uzstādīt 3 jaunus rotaļlaukumus.

Nesadalītie līdzekļi - plānoti EUR 50 000 apmērā.

Finansēšana – plānota 465 900 EUR apmērā.

- Līdzekļu atlikums uz 2019.gada 01.janvāri sastādīja EUR 323 531,
- plānotais aizņēmums Valsts kasē EUR 304 950,
- saņemto aizņēmumu atmaksa 2019.gadā plānota EUR 143 970 apmērā, savukārt kopējais saistību apmērs 2019.gadā plānots EUR 144 243 apmērā (aizņēmumu atmaksa kopā ar galvojumu 463 EUR apmērā Kohēzijas fonda līdzfinansētā projekta "Vidusdaugavas reģiona sadzīves atkritumu apsaimniekošanas projekts SA poligona

- "Dziļā vāda" būvniecība Mežāres pagastā" īstenošanai),
 - atlikums uz gada beigām – EUR 18 611.

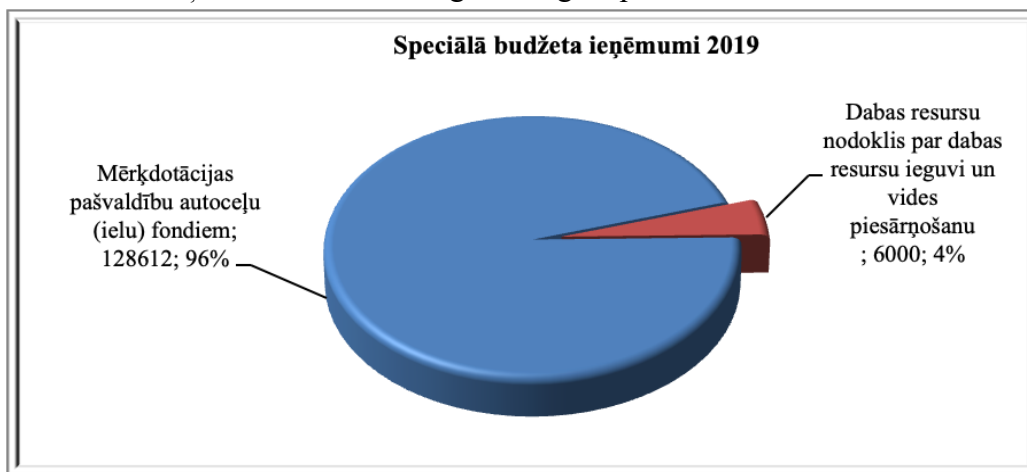
SPECIĀLAIS BUDŽETS

Ieņēmumi - 2019.gada speciālā budžeta ieņēmumi plānoti EUR 134 612 apmērā. Saskaņā ar Satiksmes ministrijas rīkojumu, Ērgļu novada pašvaldība 2019.gadā saņems mērķdotāciju autoceļiem (ielām) EUR 128 612. Pašvaldība šos līdzekļus saņem proporcionāli teritorijā reģistrēto transportlīdzekļu skaitam, esošajiem ielu brauktuvju un tiltu laukumam, ceļu garumam.

Ieņēmumi no dabas resursu nodokļa plānoti EUR 6 000.

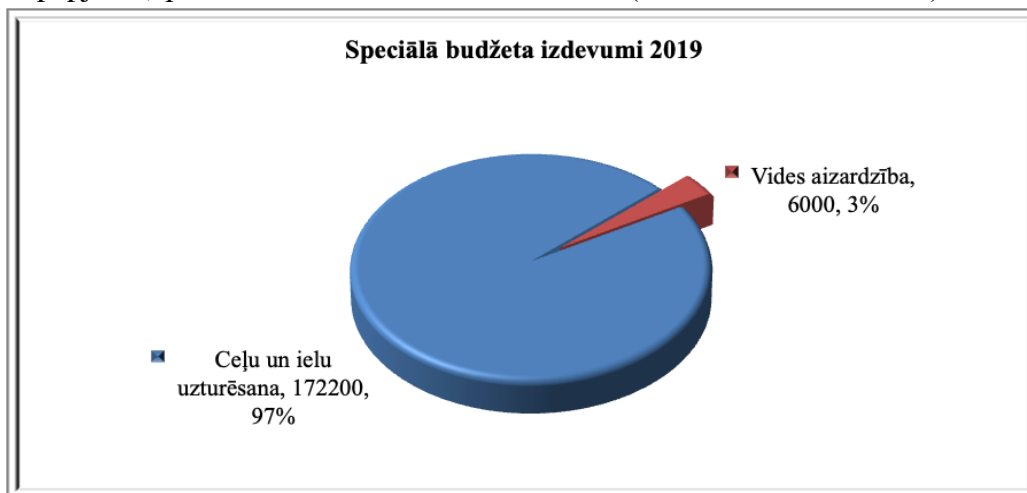
Līdzekļu atlikums 2019.gada sākumā bija EUR 72 403.

Līdzekļu atlikums uz 2019.gada beigām plānots EUR 28 815.

Izdevumi - 2019.gada speciālā budžeta izdevumi plānoti EUR 178 200 apmērā funkcionālajā kategorijā 06.200 Teritoriju attīstība.

97% no izdevumu kopapjoma, t.i., EUR 172 200 paredzēts izlietot ceļu uzturēšanai un remontiem, tajā skaitā līdzfinansējums "Pamatpakalpojumi un ciematu atjaunošana lauku apvidos" projekta ietvaros EUR 40 000 apmērā. Savukārt, t.i., EUR 6 000 (3% no izdevumu kopapjoma) paredzēts izlietot vides aizsardzībai (dabas resursu nodoklis).

Pašvaldības domes priekšsēdētājs

G.Velcis